

Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022

Tlačová správa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 15.11.2019

Rozpočet sa vzdáva od cieľov vlády, riziká jeho plnenia sa zvýšili

Vláda predložila Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022, v ktorom odsúva dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu za horizont roka 2020. Vláda tak v oblasti rozpočtovej politiky nepredpokladá splnenie svojho vlastného cieľa, ktorý deklarovala v programovom vyhlásení. V roku 2020 návrh rozpočtu predpokladá medziročné zlepšenie deficitu na úroveň 0,49 % HDP. Rozpočtovým cieľom v rokoch 2021 a 2022 je dosiahnutie vyrovnaného hospodárenia, pričom vláda priznáva, že v súčasnosti nemá pre tieto roky pripravené opatrenia, ktoré by viedli k jeho dosiahnutiu.

Vládou schválený rozpočet nie je vo viacerých položkách príjmov a výdavkov verejných financií podložený reálnymi predpokladmi. Rozpočet už v čase jeho schvaľovania opakovane obsahuje riziká veľkého rozsahu. Zhoršenie odhadu deficitu pre rok 2019 zo strany vlády to len potvrdzuje. Ivan Šramko, predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ): „Príčinou horšieho vývoja rozpočtového deficitu v roku 2019 nie je horší makroekonomický vývoj. Nesplnenie rozpočtového cieľa v roku 2019 je najmä dôsledkom nadhodnotenia nedaňových príjmov a podhodnotenia výdavkov v rozpočte.“

Riziká návrhu rozpočtu na roky 2020 až 2022 dosahujú podľa RRZ 1,3 % HDP ročne, pričom ide o ich najvyššiu úroveň od začiatku hodnotení RRZ. Za predpokladu, že sa neprijmú dodatočné opatrenia do konca roka 2019, **deficit môže v roku 2020 dosiahnuť 1,8 % HDP a následne sa zvýšiť na 2,0 % HDP v roku 2021 a 2,5 % HDP v roku 2022.** Ivan Šramko: „Návrh rozpočtu opakuje rovnaké nedostatky ako predošlé rozpočty. Nadhodnocuje nedaňové príjmy, podhodnocuje výdavky samospráv, zdravotníctva a Sociálnej poisťovne.“

Návrh rozpočtu predpokladá, že k zníženiu rozpočtovaného deficitu na rok 2020 prispeje pokles investícií o 0,8 % HDP. Ivan Šramko: „Zlepšenie hospodárenia verejných financií obmedzovaním investícií môže byť len dočasné, nakoľko odsúva potrebu investovania do nasledujúcich rokov. Obmedzovanie investícií tiež nepriaznivo vplyva na potenciálny rast ekonomiky. Na strane výdavkov by preto mali pokračovať revízie výdavkov a výsledné odporúčania by mali vo väčšej miere ovplyvňovať prípravu rozpočtu.“

Napriek tomu, že vláda deklaruje dlhodobú udržateľnosť ako hlavný cieľ fiškálnej politiky, návrh rozpočtu tento cieľ neodráža. Ak sa prijmú opatrenia, ktoré zásadným spôsobom zhoršujú vývoj verejných financií v dlhodobom horizonte, nie je dobré, ak sa to pri príprave rozpočtu nezohľadní. Ivan Šramko: „Nedávne zmeny v dôchodkovom systéme zhoršili dlhodobú udržateľnosť o 1,0 % HDP, čo by sa malo premietnuť do kompenzačných opatrení v rovnakom rozsahu tak, aby sa eliminoval negatívny vplyv týchto opatrení na dlhodobú udržateľnosť. Odsúvanie termínu dosiahnutia vyrovnaného rozpočtu je v rozpore s touto požiadavkou.“

Vzhľadom na veľkosť rizík RRZ očakáva, že dlh môže v rokoch 2019 a 2020 dosiahnuť úroveň 48,2 % HDP, čím by zostal v prvom sankčnom pásme ústavného limitu na dlh. Bez dodatočných opatrení by prehlbujúci sa deficit v kombinácii s postupným poklesom hraníc sankčných pásiem viedli v ďalších rokoch k nárastu dlhu na úrovne, ktoré by podliehali sankciám tretieho sankčného pásma.

Splnenie rozpočtových cieľov môže ovplyvniť aj fakt, že realizácia rozpočtu bude z veľkej časti už v rukách novej vlády. Odlišné priority novej vlády môžu vplyvať na spôsob dosahovania rozpočtových cieľov. Príkladom je prehodnotenie plánovaných výdavkov, ktoré môže viesť k spomaleniu ich čerpania s pozitívnym vplyvom na deficit. Na druhej strane, realizácia nových politik bez prijatia kompenzačných opatrení by mohla riziká naopak zvýšiť.